

Val '94

Javnaðarmann í fimtiseks ár

Ofta hefur lítil munur í atkvøðutali avgjört, hvør skal hava tingmannin í Sandoyinni

Sandoyggj og Skúvoy er minsta av teimum sjei valdømunum. Seinast vóru 1.060 fólk á vali, og tey valdu fyrst Jógvan Adolf Johannesen og síðani John Petersen at sita í teimum báðum umdømisvaldu sessunum, sum valdømi eigur.

Tað verður ofta sagt, at valið í Sandoyar valdømi hefur stóran týðning fyri, hvørjir flokkar koma í samgongu. Í tí liggur sjálvsagt, at tá talið á eykavaldum tingmonnum, sum kunnu nýtast at javna mismun millum atkvøðupart og tingmannapart hjá flokkunum, ikki kann fara upp um fimm, so er týðandi at vinna tryggjar umdømisvaldar tingsessir í smáu valdømunum.

Frá floksbýtinum í 1906 og fram til 1928 vóru bara tveir flokkar, og tað er sjón fyrri søgn, at í Sandoyar valdømi vóru tey sjálvstýrisfólk. Flokkurin átti ofta báðar tingmenninar, og hóast javnaðarflokkurin royndi seg á valunum, eftir at hann var stovnaður í 1925, so var ikki hugsningur um at vinna sess í valdøminum í fyrstu atløgu.

Men atkvøðutalið øktist hvørja ferð, og í 1936 bar til fyrri fyrstu

ferð. Tá fekk javnaðarflokkurin 192 atkvøður og fekk annan mannin frá sjálvstýrisflokkinum, sum við 353 atkvøðum átti fyrsta mannin.

Og síðani hava tey í Sandoyar valdømi verið trúgv móti javnaðarflokkinum, tí burtursæð frá tvey ára valskeiðnum 1978 til 1980 hefur flokkurin havt umboðan har suður.

Tað verður ofta skotið við, at tingmenninir hava verið óførir at gøtt Sandoyinna, og tá skuldin skal plaserast fyri at pengar eru nýttir, so fáa javnaðarmenninir hana, men tá heiðurin skal plaserast, so eru tað fleiri, ið vilja hava hann. Út frá søguligu royndunum kunnu fólk sjálvi meta um, hvør skal eiga heiðurin fyri, at vælferðin í minsta valdøminum hóast alt er umleið á somu hædd sum aðra staðni í landinum. Og hví skuldi hon ikki verði tað, er tað onkur sum við góðum rætti spyr.

Trúgvir tænarar

Hóast 58 ár eru síðani flokkurin fyrstu ferð varð umboðaður í Sandoyar valdømi, so hava bara tríggir lögtingsmenn umboðað flokkinn í valdøminum. Tað boðar

frá, at fólk ið hefur verið trúfast móti valdu monnum, og at lögtingsmenninir hava verið trúgvir tænarar hjá valdøminum.

Fyrsti javnaðarmaðurin í Sandoyar valdømi var Jóan Petur Davidsen. Hann var ímyndin av tíðini, sum flokkurin varð stovnaður og vaks í. J. P. Davidsen var føddur 3. november 1890. Hann var handverkari og eitt skifti arbeiddi hann – sum so mangir aðrir sandoyingar upp gjøgnum tíðirnar – í Havnini, har teir kallaðu hann Jóan Petur bakarinn, tí hann hevði hetta starvið.

At hann hevði stóran ans fyri samfelagsviðurskiptum og serliga korunum hjá lønmóttakarunum er leiklutur hansara í fakfelagsarbeiðnum besta ábendingin um. Tá Havnar Arbeidsmannafelag 16. januar 1916 varð stovnað, valdu teir J. P. Davidsen sum teirra fyrsta formann.

Tá J. P. Davidsen giftist flutti hann suður aftur, og at tað var hann, sum kveikti áhugan millum sandoyingar fyri javnaðarflokkinum er einki at liggja omaná.

Hann var nóg avhildin, og tá javnaðarflokkurin skuldi seta

Lítill munur

Tá valdømið er so lítið sum Sandoyar valdømi, verður ofta tepurt í kappingini millum flokkarnar og ikki minst innanhýsis millum teir, ið eru á einum lista.

Valini síðani 1978 bera greitt boð um hetta. Tá javnaðarmaðurin fall í 1978 var munurin millum hann og upp til fólkaflaksmannin tríggar atkvøður. Í 1980 fekk flokkurin aftur umboðan, og tá var munurin niður til fólkaflakkin tvær atkvøður. Í 1984 var javnaðarmaðurin næsti maður, men tjóðveldisflokkurin var bara seks atkvøður aftanfyrri. Í 1988 var munurin niður til tjóðveldismanin størri – 23 atkvøður, meðan javnaðarflokkurin seinast í Sandoyar valdømi sum allar aðra staðni í landinum fekk eitt rimmar val. Hann var nógv størstur við 396 atkvøðum, meðan fólkaflakkin hevði 316 og tjóðveldisflokkurin hevði 212.

mann í fyrsta landsstýrið eftir at heimastýrislógin var komin í 1948, fall valið á J. P. Davidsen.

Tá J. P. Davidsen legði frá sær til valið 1970 vóru sandoyingar framvegis javnaðarflokkinum trúgvir. Teir valdu Tórálv Mohr Olsen, fiskimann á Sandi inn, og hann røkti sessin trúfast til Jógvan Adolf Johannesen, lærari, í 1988 fekk flestar atkvøður. Jógvan Adolf var valdur aftur í 1990.

